

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

รายวิชา ส32103 ประวัติศาสตร์สากล

ภาคเรียนที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 อารยธรรมของโลกยุคโบราณ

เวลา 12 ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ที่ 14 อารยธรรมอินเดีย

เวลา 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

2. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 4.2 ม.4-6/1 วิเคราะห์อิทธิพลของอารยธรรมโบราณ และการติดต่อระหว่างโลกตะวันออกกับโลกตะวันตกที่มีผลต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของโลก

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 4.2 ม.4-6/2 วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองเข้าสู่โลกสมัยปัจจุบัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะสำคัญของอารยธรรมอินเดียได้
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนา ระบบสังคม และวิถีชีวิตของชาวอินเดียได้
3. อธิบายอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียที่มีต่อภูมิภาคเอเชียได้

4. สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

อารยธรรมอินเดียเป็นอารยธรรมสำคัญของเอเชียใต้ที่พัฒนาขึ้นบริเวณลุ่มแม่น้ำสินธุและแม่น้ำคงคา มีพัฒนาการด้านการเมือง ศาสนา ปรัชญา สังคม ศิลปวัฒนธรรม และวิทยาการ โดยศาสนาพราหมณ์-ฮินดู พระพุทธศาสนา และแนวคิดทางปรัชญามีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตและสังคมอินเดีย และแพร่กระจายไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ของเอเชีย

5. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

อารยธรรมของโลกยุคโบราณ ได้แก่

- อารยธรรมลุ่มแม่น้ำไทกริส-ยูเฟรทีส ไนล์ หวงเหอ สินธุ และอารยธรรมกรีก โรมัน

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
- ทักษะการคิดวิเคราะห์

ความสามารถในการแก้ปัญหา

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงานกลุ่ม

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

(วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ)

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนดูภาพซากเมืองโบราณในอินเดีย (ฮาร์ป้า โมเฮนโจดาโร) แล้วให้นักเรียนวิเคราะห์ว่า ภาพให้ความรู้
นักเรียนในเรื่องใดบ้าง
2. ครูตั้งคำถามถามนักเรียนว่า อารยธรรมอินเดียที่นักเรียนรู้จักมีอะไรบ้าง นักเรียนตอบและครู
อธิบายเพิ่มเติม

ขั้นสอน

3. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม คละกันตามความสามารถ แล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากเลือกหัวข้อ ดังนี้
 - การเมืองการปกครอง
 - เศรษฐกิจ
 - สังคมวัฒนธรรม
 - ศิลปกรรม
 - วิทยาการ
 - การถ่ายทอดอารยธรรมอินเดีย
4. ให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต หรือช่องทางอื่น แล้วจัดทำเป็นโครงงานสำรวจอารยธรรมอินเดีย
แบบง่าย
5. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานการศึกษาที่หลากหลาย ครูและนักเรียนซักถามข้อสงสัย ครูอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย จากนั้นให้นักเรียนทำใบงานที่
เรื่อง อารยธรรมอินเดีย เสร็จแล้วครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบใบงาน

9. การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
นักเรียนทำใบงานที่ 2.2	ใบงานที่ 2.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และบันทึกความรู้	แบบประเมินการบันทึกความรู้	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์สากล ม.4-ม.6
2. ใบความรู้เรื่อง อารยธรรมอินเดีย
3. ใบงานเรื่อง อารยธรรมอินเดีย

แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด หรือห้องสมุดประชาชน
2. ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ

ใบความรู้ เรื่อง อารยธรรมอินเดีย

1. แหล่งกำเนิดอารยธรรมอินเดีย

อารยธรรมอินเดียยุคแรกเริ่มพัฒนาขึ้นบริเวณ **ลุ่มแม่น้ำสินธุ** โดยมีแหล่งสำคัญ ได้แก่ **ฮารับปา (Harappa)** และ **โมเฮนโจดาโร (Mohenjo-daro)** พบหลักฐานการวางผังเมือง ถนน อาคาร ระบบระบายน้ำ และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงความเจริญของสังคมในยุคโบราณ ต่อมาอารยธรรมอินเดียขยายความเจริญไปยังบริเวณ **ลุ่มแม่น้ำคงคา** ซึ่งเป็นพื้นที่สำคัญต่อการตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาสังคม

2. การเมืองการปกครอง

อินเดียมีพัฒนาการทางการเมืองผ่านรัฐและอาณาจักรหลายยุคสมัย มีทั้งนครรัฐและอาณาจักรขนาดใหญ่ การปกครองมีความสัมพันธ์กับศาสนาและแนวคิดทางสังคม

ตัวอย่างสำคัญ: จักรวรรดิโมริยะ และจักรวรรดิกุปตะ

3. เศรษฐกิจ

ประชาชนประกอบอาชีพด้าน **เกษตรกรรม การค้าขาย และหัตถกรรม** การตั้งถิ่นฐานบริเวณลุ่มน้ำช่วยสนับสนุนการเพาะปลูก ขณะเดียวกันอินเดียยังเป็นศูนย์กลางการค้ากับดินแดนต่าง ๆ ในเอเชีย

4. สังคมและวัฒนธรรม

สังคมอินเดียมีโครงสร้างทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับ **ระบบวรรณะ** ซึ่งมีพัฒนาการสัมพันธ์กับความเชื่อทางศาสนา นอกจากนี้ อินเดียยังมีภาษา วรรณกรรม ประเพณี และขนบธรรมเนียมที่หลากหลาย

5. ศาสนาและความเชื่อ

อินเดียเป็นแหล่งกำเนิดและศูนย์กลางสำคัญของศาสนาและแนวคิดทางปรัชญา เช่น

- ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
- พระพุทธศาสนา
- ศาสนาเชน

แนวคิดทางศาสนามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต ระบบสังคม ศิลปกรรม และวัฒนธรรมของผู้คน

6. ศิลปกรรมและวิทยาการ

อินเดียมีผลงานด้านศิลปกรรม สถาปัตยกรรม วรรณกรรม และวิทยาการที่สำคัญ เช่น **สถูป พระพุทธรูป ถ้ำและโบราณสถาน** รวมทั้งความรู้ด้านคณิตศาสตร์และดาราศาสตร์

7. การถ่ายทอดอารยธรรมอินเดีย

อารยธรรมอินเดียแพร่กระจายไปยังดินแดนต่าง ๆ โดยเฉพาะเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผ่าน **การค้า การเดินทาง การเผยแผ่ศาสนา และการติดต่อระหว่างผู้คน** อิทธิพลของอินเดียปรากฏในด้านศาสนา ภาษา วรรณกรรม ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม และขนบธรรมเนียมของหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทย

ใบงาน เรื่อง อารยธรรมอินเดีย

ชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่ กลุ่ม

คำชี้แจง

ศึกษาจากใบความรู้ ผลงานของกลุ่ม และการนำเสนอของเพื่อน แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์อารยธรรมอินเดีย

เติมข้อมูลให้ถูกต้อง

ด้าน	สาระสำคัญ
การเมืองการปกครอง	
เศรษฐกิจ	
สังคมและวัฒนธรรม	
ศิลปกรรม	
วิทยาการ	
การถ่ายทอดอารยธรรม	

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์

1. เพราะเหตุใดลุ่มแม่น้ำสินธุจึงเหมาะสมต่อการเกิดอารยธรรม

.....
.....

2. ศาสนามีอิทธิพลต่อสังคมอินเดียอย่างไร

.....
.....

3. การค้าและการเผยแผ่ศาสนามีส่วนช่วยถ่ายทอดอารยธรรมอินเดียอย่างไร

.....
.....

ตอนที่ 3 คิดวิเคราะห์

“อารยธรรมอินเดียด้านใดมีอิทธิพลต่อประเทศไทยมากที่สุด?”

คำตอบ:

เหตุผล:

.....
.....

ตอนที่ 4 สรุปองค์ความรู้

เขียนคำสำคัญที่สะท้อนอารยธรรมอินเดีย 5 คำ

1.
2.
3.
4.
5.

สิ่งที่ฉันได้เรียนรู้เพิ่มเติม
